
STRATEGIA ROZWOJU OŚRODKA SUBREGIONALNEGO EŁK DO ROKU 2025

SPRAWOZDANIE ZA 2015 R.

Urząd Miasta Elku
Biuro Związku ZIT MOF Elk

CZERWIEC 2016

Strategia Rozwoju Ośrodka Subregionalnego Ełk do roku 2025

Sprawozdanie za 2015 r.

Wstęp

Zgodnie z zapisami rozdziału 11. Monitoring i aktualizacja, monitoringiem objęte są postępy w realizacji *Strategii Rozwoju Ośrodka Subregionalnego Ełk do roku 2025*. W dokumencie zostały określone wskaźniki dla celu głównego i celów strategicznych. Monitoring prowadzony jest przez Biuro Związku ZIT MOF Ełk przy współpracy z Urzędem Miasta Ełk i Urzędem Gminy Ełk. Biuro Związku ZIT raz do roku w terminie do 30 czerwca będzie przygotowywało sprawozdanie z realizacji Strategii i przedstawiało do zatwierdzenia Komitetowi Sterującemu. Sprawozdanie zostanie również podane do publicznej wiadomości.

Strategia została pierwotnie uchwalona w połowie 2015 r. Jednakże Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaproponował dokonanie w dokumencie kilku zmian, które zostały zaakceptowane i wprowadzone przez Związek ZIT MOF Ełk. Zaktualizowana Strategia została pozytywnie zaopiniowana przez Zarząd Województwa i przyjęta przez rady gmin MOF Ełk w styczniu 2016 r. Również w 2016 r. rozpoczęto wdrażanie instrumentu ZIT bis. W związku z tym należy uznać rok 2016 za pierwszy rok realizacji Strategii, a dane z monitoringu za 2015 r. potraktować jako informacje wyjściowe/bazowe, do których porównywane będą wskaźniki w kolejnych latach.

Wskaźniki celu głównego

WZROST ZNACZENIA EŁKU I JEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO JAKO OŚRODKA SUBREGIONALNEGO

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ W 2015 R.
Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności (podmioty gospodarcze, BDL GUS)	84
Dochody gmin z podatku od działalności gospodarczej na 1 mieszkańca (zł, Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk)	19,60
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (% , BDL GUS)	9,87
Saldo migracji na 1000 osób (osoby, BDL GUS)	3,42
Udział osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Elku w ogólnej liczbie dla województwa warmińsko-mazurskiego (% , BDL GUS)	1,61%
Liczba mieszkańców przypadających na 1 przychodnię (osoby, BDL GUS)	1 435
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców (mieszkania, BDL GUS)	5,10
Średnia liczba uczestników imprez organizowanych w instytucjach kultury (osoby, BDL GUS)	487
Udział dróg gminnych o twardej nawierzchni w łącznej długości dróg gminnych (km, samorzady MOF Elk)	33,23%
Średnia zdawalność egzaminów maturalnych (szkoły ponadgimnazjalne zawodowe i licea ogólnokształcące) - %, BDL GUS.	„nowa formuła” – 87,1% „stara formuła” – 60,0%

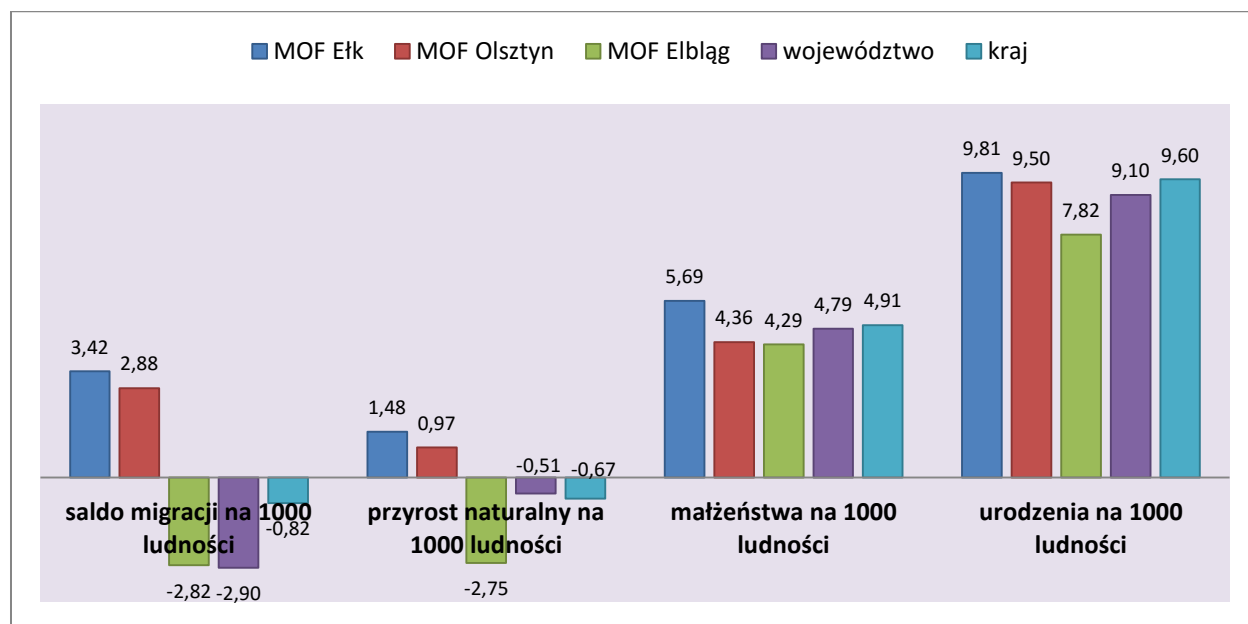
Liczba ludności MOF Ełk na koniec 2015 r. wynosiła 71 732 i wzrosła wobec 2014 r. o 359 osób. Na wzrost liczby ludności wpływ miało dodatkowo saldo migracji (w obu gminach) i przyrost naturalny (tylko w Ełku).

Tabela 1 Podstawowe dane demograficzne za 2015 r. (źródło: GUS).

	Liczba ludności	Małżeństwa zawarte	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
MOF Ełk	71 732	408	704	598	106	245
Miasto Ełk	60 462	352	598	475	123	219
Gmina Ełk	11 270	56	106	123	-17	26

Pod względem **danych demograficznych** (małżeństwa, urodzenia, przyrost naturalny, migracje), MOF Ełk wypada najkorzystniej na tle średniej krajowej, województwa i pozostałych obszarów funkcjonalnych na Warmii i Mazurach. W każdym przypadku obszar funkcjonalny Ełku osiąga najwyższą wartość danego wskaźnika (wykres nr 1).

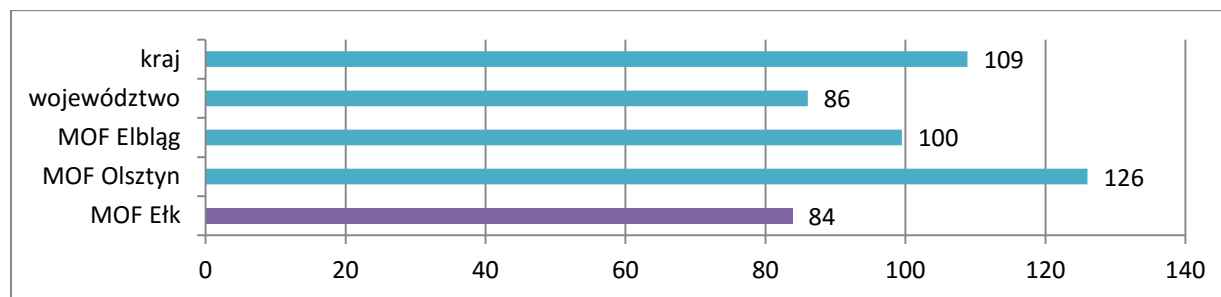
Wykres 1 Wskaźniki demograficzne za 2015 r. (źródło: GUS).

W 2015 r. w MOF Ełk działało **6 015 podmiotów gospodarczych** (5 161 w Mieście Ełk i 854 w Gminie Ełk), co stanowiło 46 podmiotów więcej niż w 2014 r. (wzrost w obu gminach). Najwięcej firm zajmuje się handlem detalicznym (14,63%), budownictwem (13,38%, w szczególności robotami budowlanymi specjalistycznymi) i opieką zdrowotną (7,5%). Niemal 73% podmiotów gospodarczych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W stosunku do 2014 r. nastąpił niewielki wzrost liczby takich podmiotów. Prawie 96% podmiotów gospodarczych zatrudnia nie więcej niż 9 osób.

W przeliczeniu na 1 tys. ludności w MOF Ełk funkcjonują 84 podmioty gospodarcze. Jest to wartość w okolicach średniej wojewódzkiej, jednak pozostałe obszary funkcjonalne cechują się znacznie lepszym wynikiem w tym zakresie.

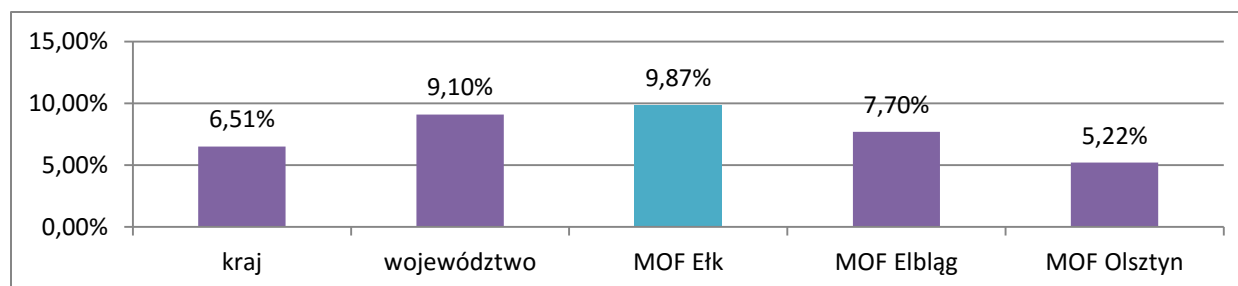
Wykres 2 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w 2015 r. na 1000 ludności (źródło: GUS).

Na koniec 2015 r. w MOF Ełk było 4 547 **bezrobotnych** – w Ełku 3 394 osoby, w Gminie Ełk 1 153 osoby. Liczba osób bez pracy spadła rok do roku o 745 osób. Spadek liczby bezrobotnych miał miejsce w obu gminach MOF Ełk. Największą grupę osób pozostających bez pracy stanowią długotrwale bezrobotni. Jest to niemal połowa ogólnej liczby bezrobotnych. W trudnej sytuacji na rynku pracy są również osoby powyżej 50 roku życia (28,61%). Co piąty bezrobotny miał prawo do zasiłku.

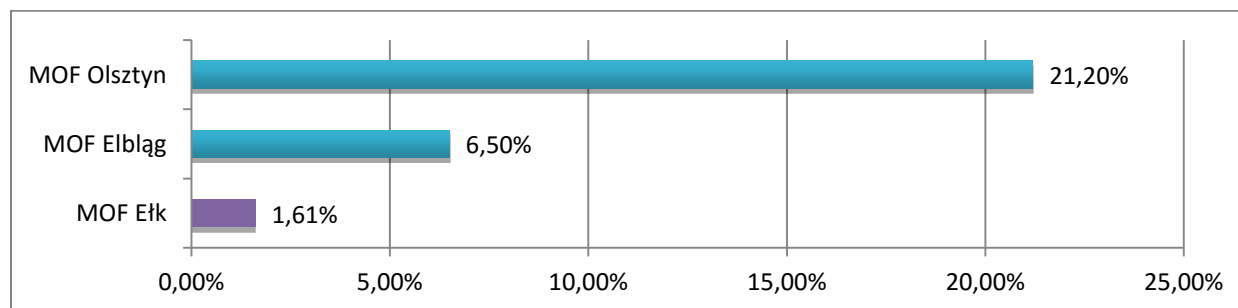
Systematycznie następuje zmniejszanie odsetka osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wskaźnik ten spadł poniżej 10 procent, lecz i tak jest większy od średniej wojewódzkiej. Pomiedzy poszczególnymi gminami MOF Ełk występują znaczne różnice w tym zakresie – w Ełku osoby bez pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym stanowią 8,77%, natomiast w Gminie Ełk jest to wartość dwucyfrowa i wynosi 15,70%.

Wykres 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (źródło: GUS).

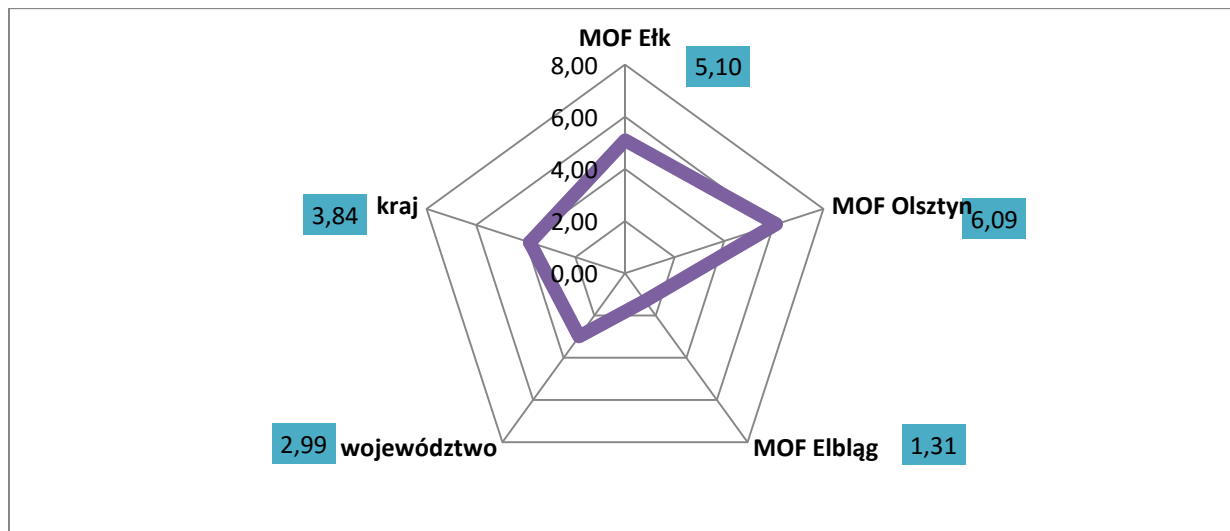
Miasto Ełk i Gminę Ełk odwiedziło 18 310 turystów, co stanowiło niewielki odsetek wszystkich turystów na Warmii i Mazurach (1,61%). 2 372 turystów pochodziło z zagranicy.

Wykres 4 Udział osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w ogólnej liczbie dla województwa warmińsko-mazurskiego (źródło: GUS).

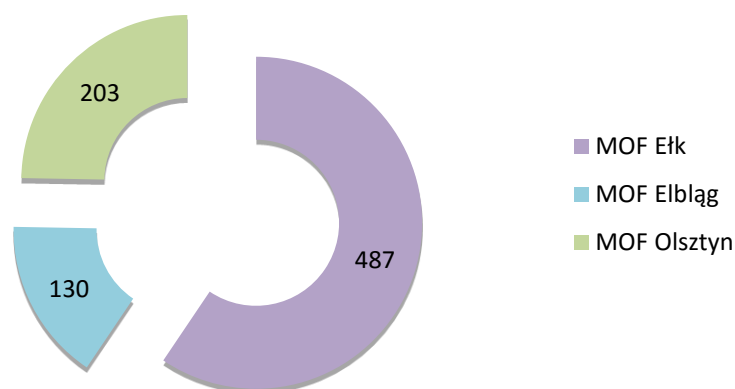
Dużą aktywność można było zaobserwować na rynku nieruchomości. W MOF Ełk oddano do użytkowania 366 nowych mieszkań (dwa razy więcej niż w obszarze funkcjonalnym Elbląga). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców jest to rezultat znacznie powyżej średniej dla Warmii i Mazur i kraju.

Wykres 5 Mieszkania oddane do użytkowania w 2015 r. na 1000 mieszkańców (źródło: GUS).

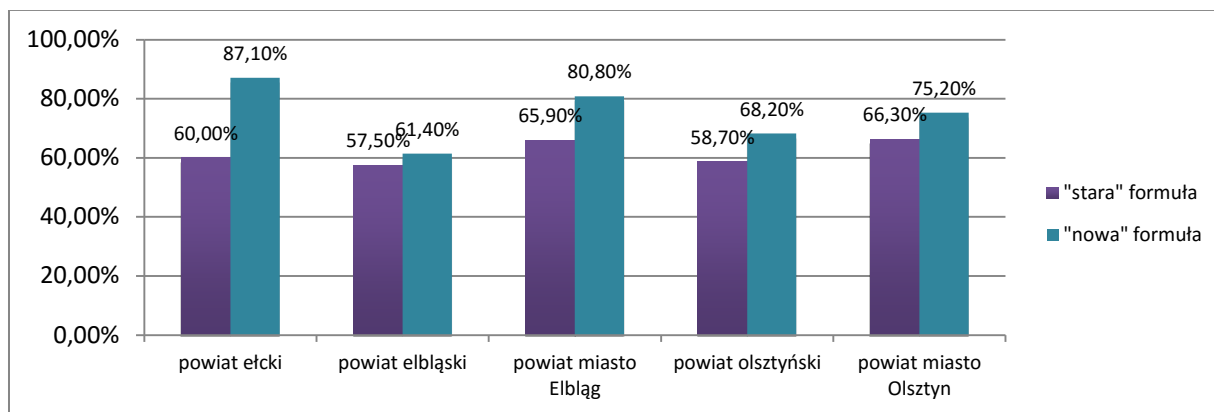
Pod względem średniej liczby osób biorących udział w imprezach organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice, obszar funkcjonalny Ełku wypada najkorzystniej na tle pozostałych MOF-ów. W Ełku i Gminie Ełk odbyło się łącznie 198 imprez, które przyciągnęły 96,5 tys. osób.

Wykres 6 Średnia liczba uczestników imprez organizowanych w instytucjach kultury (źródło: GUS).

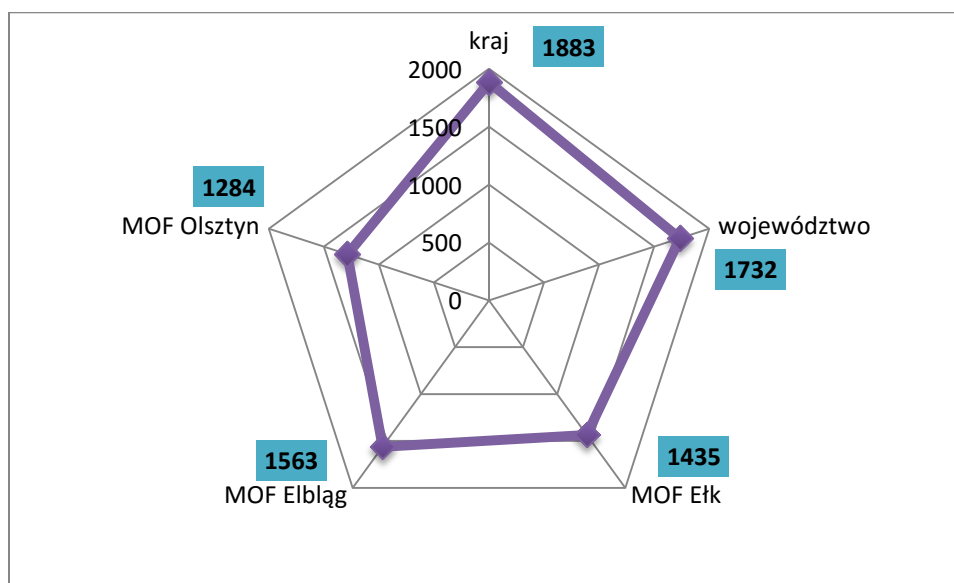
Egzamin maturalny w 2015 r. został przeprowadzony w dwóch formułach. Absolwenci techników przystąpili do egzaminu w formule obowiązującej w 2014 roku, natomiast absolwenci liceów ogólnokształcących zdawali maturę w nowej formule, obowiązującej od 2015 roku. Ełckie licea mogą poszczycić się największą zdawalnością matur w nowej formie spośród porównywanych obszarów funkcjonalnych.

Wykres 7 Zdawalność egzaminów maturalnych w 2015 r. (źródło: OKE w Łomży).

W Ełku i Gminie Ełk funkcjonuje 50 przychodni. Statystycznie na 1 przychodnię w MOF Ełk przypada 1 435 osób. Tylko MOF Olsztyn może pochwalić się lepszym wynikiem w tym aspekcie. W 2015 r. udzielono 577 tys. porad lekarskich – o 7 tys. więcej w stosunku do roku 2014.

Wykres 8 Liczba mieszkańców na 1 przychodnię w 2015 r. (źródło: GUS).

Cel strategiczny nr 1

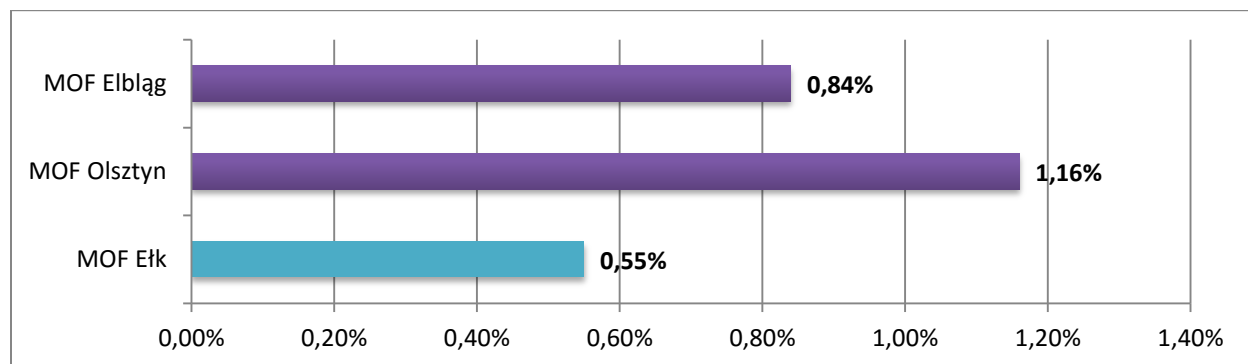
WZROST KONKURENCYJNOŚCI EŁKU I JEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ W 2015 R.
Odsetek podmiotów gospodarczych w sekcjach innowacyjnych (C, E, H, J, K, M PKD 2007) – (% , BDL GUS)	27,02%
Odsetek spółek z udziałem kapitału zagranicznego w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych – (% , BDL GUS)	0,55%
Liczba funkcjonujących klastrów (szt., SSSE, Park Naukowo-Technologiczny, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	0
Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha, SSSE, Park Naukowo-Technologiczny, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	44,8632 ha
Liczba zagranicznych działań promujących gospodarkę MOF Ełk (szt., SSSE, Park Naukowo-Technologiczny, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	3
Liczba krajowych działań promujących gospodarkę MOF Ełk (szt., SSSE, Park Naukowo-Technologiczny, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk).	6

Co czwarta firma w MOF Ełk działa w **sekcjach gospodarki uznawanych za innowacyjne** (MOF Elbląg – 28,60%, MOF Olsztyn – 31,41%). W porównaniu do kraju i województwa warmińsko-mazurskiego oraz miejskich obszarów funkcjonalnych Elbląga i Olsztyna, MOF Ełk szczególnie korzystnie wypada w przypadku sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, natomiast zdecydowanie niekorzystnie w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Biorąc pod uwagę 2014 r., w większości przypadków nastąpił procentowy wzrost wskaźników w obszarze funkcjonalnym Ełku. Szczegółowe informacje znajdują się w tabeli nr 2.

Spośród wszystkich podmiotów gospodarki narodowej w Ełku i Gminie Ełk działają **33 firmy z udziałem kapitału zagranicznego**. Ich liczba zwiększyła się o 2 wobec 2014 r. Zdecydowanie więcej firm z kapitałem zagranicznym jest w pozostałych obszarach funkcjonalnych Warmii i Mazur (zarówno jeśli chodzi o wartości bezwzględne, jak i procentowy udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej). W MOF Elbląg jest czterokrotnie więcej takich podmiotów, a w MOF Olsztyn aż dziesięciokrotnie.

Wykres 9 Odsetek spółek z udziałem kapitału zagranicznego w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w 2015 r. (źródło: GUS).

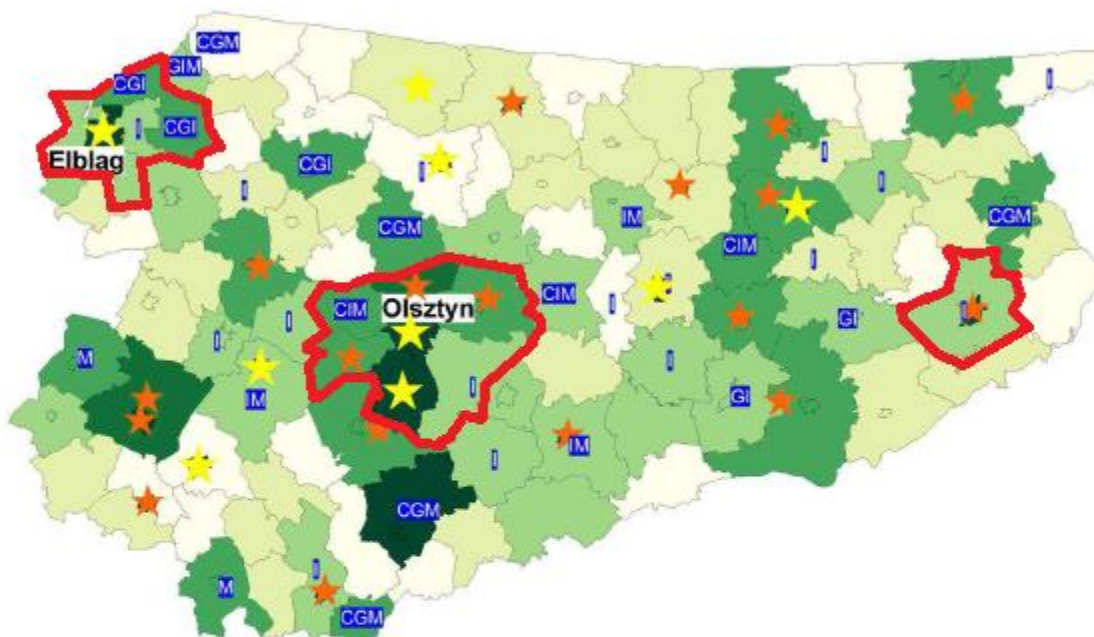
W MOF Ełk jest 44,8632 uzbrojonych **terenów inwestycyjnych** w granicach Specjalnej Suwalskiej Strefy Ekonomicznej podstrefa Ełk (w tym 22,9 ha w Parku Naukowo-Technologicznym w Ełku). SSSE i Park Naukowo-Technologiczny w Ełku przeprowadziły działania promujące gospodarkę MOF Ełk – 3 zagraniczne (m.in. promocją terenów inwestycyjnych SSSE na Światowej Wystawie EXPO 2015 podczas Tygodnia Polski Wschodniej) i 6 krajowych.

Raport „Atrakcyjność inwestycyjna regionów. Województwo warmińsko-mazurskie”, przygotowany przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie na zlecenie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych, wskazuje na zdecydowanie największą **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną**¹ MOF Olsztyn (rysunek nr 1). Ełk zajął 9 miejsce wśród gmin miejskich i ogólnie uzyskał najwyższą klasę A² potencjalnej atrakcyjności dla inwestorów. Spośród wszystkich analizowanych sekcji jedynie w zakresie zakwaterowania i gastronomii nie otrzymał najwyższej noty (ocena B). Z kolei Gminie Ełk przyznano ogólną ocenę D.

¹ Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze. Gwiazdą pomarańczową oznacza, że powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych). Gwiazdą złotą jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danej jednostce.

² Oceny w skali od A do F, gdzie A oznacza najwyższą ocenę, a F najniższą.

Rysunek 1 Zróźnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. warmińsko-mazurskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji (źródło: Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2015, Szkoła Główna handlowa na zlecenie polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych).

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2014

- A
- B
- C
- D
- E
- F

★ Najwyższa ocena dla wszystkich sekcji wg PKD C, G, I, M

★ Oceny ponadprzeciętne dla wszystkich sekcji wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne dla poszczególnych sekcji wg PKD C, G, I, M

- C Przemysł przetwórczy
- G Handel i naprawy
- I Zakwaterowanie i gastronomia
- M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Tabela 2 Odsetek podmiotów gospodarczych w sekcjach innowacyjnych (źródło: GUS).

	Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe		Sekcja E Dostawa wody, go- sposodarowanie ście- kami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją		Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa		Sekcja J Informatyka i komunikacja		Sekcja K Działalność fi- nansowa i ubez- pieczeniowa		Sekcja M Działalność pro- fesjonalna, nau- kowa i technicz- na	
	wobec 2014 r.	2015	wobec 2014 r.	2015	wobec 2014 r.	2015	wobec 2014 r.	2015	wobec 2014 r.	2015	wobec 2014 r.	2015
Polska	-0,05%	8,97%	0,0%	0,34%	-0,02%	6,13%	+0,17%	3,18%	-0,07%	3,05%	+0,27%	9,67%
warmińsko- mazurskie	+0,03%	8,15%	0,0%	0,36%	+0,04%	5,76%	+0,06%	1,71%	-0,06%	2,93%	+0,16%	7,42%
MOF Elk	+0,02%	6,40%	0,0%	0,42%	+0,10%	7,50%	+0,09%	1,90%	-0,11%	3,13%	+0,11%	7,68%
MOF Elbląg	-0,19%	9,45%	+0,01%	0,21%	-0,36%	6,23%	+0,11%	1,53%	-0,32%	3,61%	-0,27%	7,58%
MOF Olsztyn	-0,02%	6,62%	-0,02%	0,30%	-0,11%	5,90%	+0,03%	2,86%	-0,10%	3,67%	+0,22%	12,06%

Cel strategiczny nr 2

POPRAWA STANU ŚRODOWISKA MOF EŁK ORAZ WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I KULTUROWYCH DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

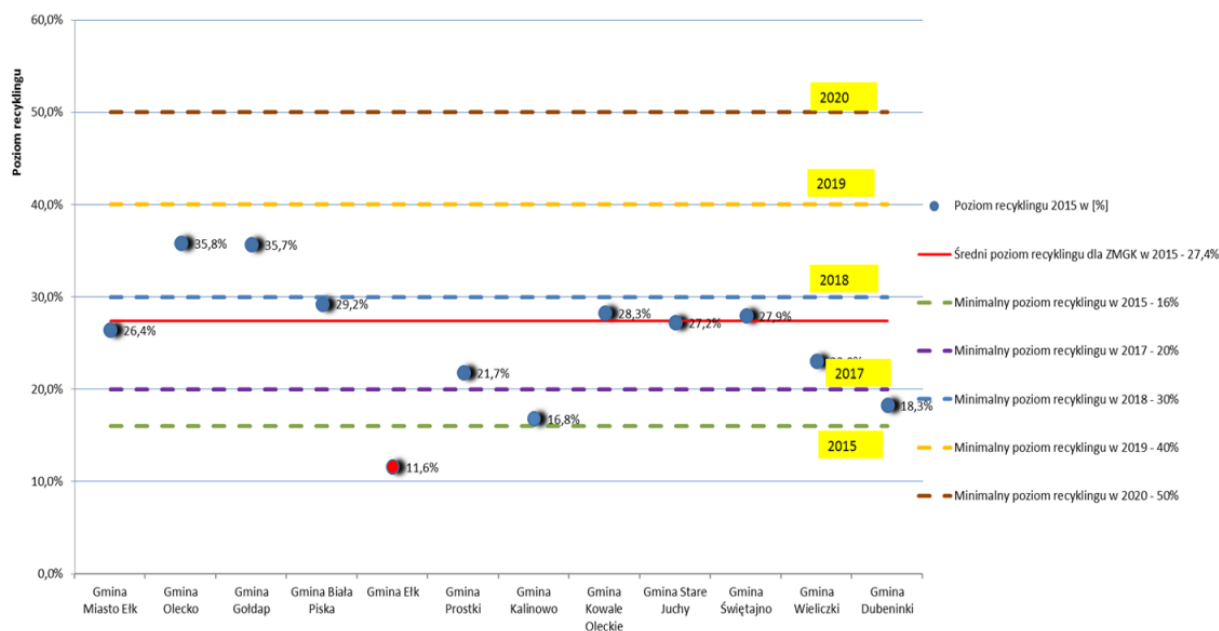
WSKAŹNIK	WARTOŚĆ W 2015 R.
Udział ludności podłączonej do kanalizacji (% , PWiK, Urząd Gminy Ełk)	Miasto Ełk – 99,8% Gmina Ełk – 57%
Udział ludności podłączonej do sieci wodociągowej (% , PWiK, Urząd Gminy Ełk)	Miasto Ełk – 99,9% Gmina Ełk – 96%
Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku (% , ZMGK) ³	23,11%
Średnie jednostkowe roczne zużycie energii w grupie budynków użyteczności publicznej (kWh/m ² /rok, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	Miasto Ełk – 142 kWh/m ² /rok Gmina Ełk – b.d.
Odsetek energooszczędnych punktów świetlnych w stosunku do wszystkich punktów świetlnych (% ,Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	3,34%
Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej (w danym roku, szt., PEC, Zakład Ciepłowniczy „ŚWIT”, PGNiG, Gmina Ełk)	42
Liczba instalacji umożliwiających wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (szt., Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	22
Liczba noclegów przypadających na 1 turystę (szt., BDL GUS)	2,78
Udział liczby miejsc noclegowych całorocznych w MOF Ełk w ogólnej liczbie miejsc noclegowych całorocznych w województwie warmińsko-mazurskim (% , BDL GUS)	2,07%
Liczba uczestników imprez organizowanych przez domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice (osoby, BDL GUS)	96 490

³ Dane dla całego Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”

Potrzeby mieszkańców MOF Elk dotyczące możliwości korzystania z **sieci wodociągowej** są niemal w pełni zapewnione. Do **sieci kanalizacyjnej** podłączeni są prawie wszyscy mieszkańcy Elku. Na obszarach wiejskich tylko nieco ponad połowa mieszkańców ma taką możliwość. Wynika to z rozproszonej lokalizacji budynków i warunków przyrodniczych, a tym samym technicznych i ekonomicznych problemów z budową kanalizacji i podłączeniem do sieci. W ostatnich latach wyraźnie dostrzegalny jest trend budowy indywidualnych oczyszczalni ścieków⁴.

Gospodarka odpadami w MOF Elk prowadzona jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o. powołane przez Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Elku. System gospodarki odpadami obejmuje 12 gmin z powiatów elckiego, oleckiego, gołdapskiego oraz piskiego. Prowadzony jest w sposób nowoczesny i całkowicie bezpieczny dla środowiska naturalnego. W 2015 r. odzyskano 23,11% odpadów zebranych we wszystkich gminach wchodzących w skład Związku. Z MOF Elk zebrano prawie 19 tys. ton odpadów. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł dla Miasta Elk 26,4%, natomiast Gmina Elk odnotowała najniższy poziom recyklingu spośród wszystkich gmin należących do ZMGK.

Wykres 5 Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w 2015 r. w przypadku wyliczania poziomów przez każdą gminę oddzielnie (źródło: *Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie ZMGK za 2015 r.*).

W obszarze funkcjonalnym, w ramach **oświetlenia miejskiego**, zamontowanych jest 4 607 punktów świetlnych, z czego 3 778 w Elku. Energooszczędne punkty świetlne stanowią 3,34%. Plan niskoemisyjny Miasta Elk zakłada obniżenie do 2020 r. rocznego zużycia energii elektrycznej przez system oświetlenia miejskiego o ponad 9% (w stosunku do 2013 r.). Z kolei średnie jednostkowe roczne zużycie energii elektrycznej w grupie miejskich budynków użyteczności publicznej wyniosło w 2015 r. 142 kWh/m². Plan niskoemisyjny przewiduje spadek do poziomu 136 kWh/m² w 2020 r.

Do **sieci ciepłowniczej** podłączonych jest ok. 1,1 tys. budynków z Elku. W zeszłym roku podłączono 42 nowe budynki. W Gminie Elk brak jest sieci c.o., a gospodarka ciepła oparta jest na kotłowniach

⁴ Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Elk na lata 2014-2020.

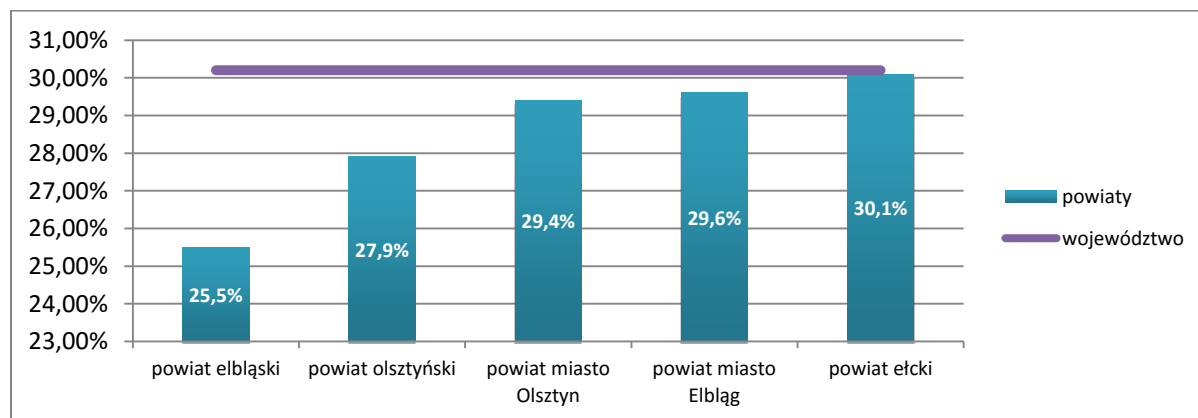
lokalnych i indywidualnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym. W zakresie zaopatrzenia w ciepło brak jest ekonomicznych możliwości współpracy miasta Elk z gminą wiejską Elk. Warunki zabudowy gminy wiejskiej oraz istniejący system ciepłowniczy miasta Elk skłaniają do budowy lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła na terenach wiejskich⁵.

W przypadku Ciepłowni PEC Elk aktualnie w źródle ciepła występuje nadwyżka zainstalowanej mocy cieplnej stanowiąca 8,2 MW. Nadwyżka ta umożliwi podłączenie nowych odbiorców. W SM „Świt” brak jest nadwyżki mocy cieplnej. Mając na uwadze planowaną do 2019 r. budowę transgranicznego gazociągu Polska-Litwa, otwierają się możliwości do zastosowania gazu ziemnego jako paliwa w celu skojarzonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej, poprzez zainstalowanie agregatów kogeneracyjnych. W szczególności dotyczy to możliwości rozbudowy istniejących źródeł ciepła tj. kotłowni SM „Świt”, czy Ciepłowni PEC Elk, z zastosowaniem kogeneracji. Rozbudowa kotłowni SM „Świt” zwiększyłaby moc w źródle ciepła oraz umożliwiłaby w przyszłości zaopatrzenie w ciepło systemowe północnej części miasta – terenów, które obecnie nie są zabudowane. Ponadto należy w przyszłości rozważyć połączenie obu systemów ciepłowniczych. Wymagałoby to rozbudowy Ciepłowni PEC oraz budowy magistralnego odcinka sieci cieplnej łączącego oba źródła ciepła⁶.

W obszarze funkcjonalnym działają 22 instalacje umożliwiające wykorzystywanie **odnawialnych źródeł energii** (panele słoneczne, panele fotowoltaiczne, instalacje wiatrowe, pompy ciepła, kotłownie ekologiczne na biogaz i biomasę, elektrownie wodne). W 2015 r. nie zainstalowano nowych urządzeń wykorzystujących OZE.

Na terenie Elku i Gminy Elk jest 796 **miejsc noclegowych dla turystów**, w tym 466 miejsc całorocznych. Stanowi to 2,07% wszystkich miejsc noclegowych całorocznych na Warmii i Mazurach (MOF Elbląg – 5,23%, MOF Olsztyn – 17,69%). W raporcie Głównego Urzędu Statystycznego pn. *Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2015 r.* wskazano, że pod względem stopnia wykorzystania miejsc noclegowych na Warmii i Mazurach najlepiej sytuacja wygląda w hotelach, natomiast najmniej wykorzystane są kwatery agroturystyczne oraz pokoje gościnne. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie elckim jest na poziomie średniej wojewódzkiej (30,2%).

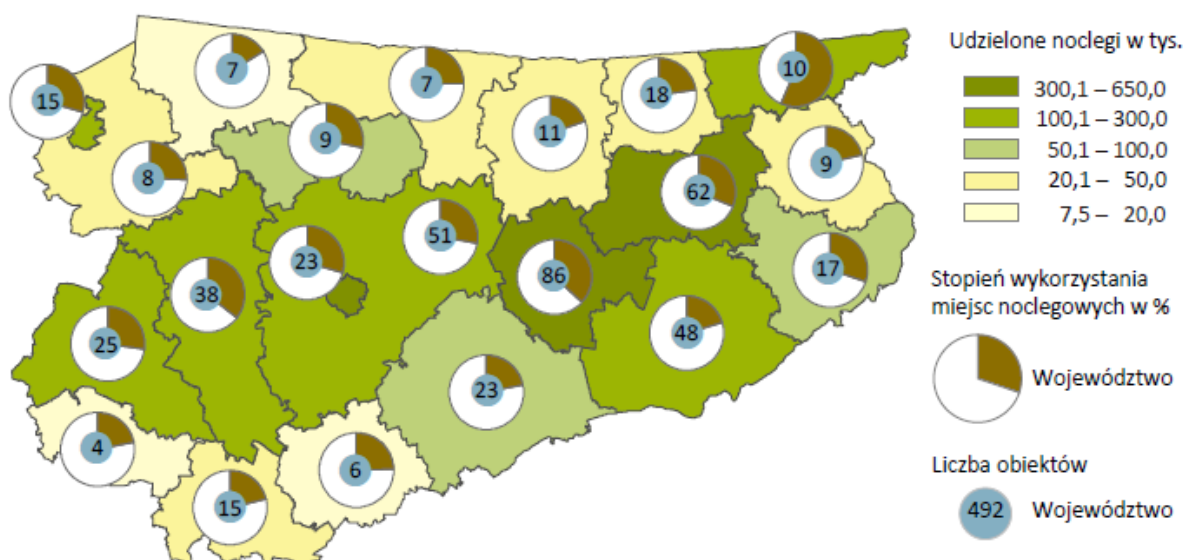
Wykres 6 Stopień wykorzystania obiektów noclegowych w 2015 r. (źródło: GUS).

⁵ „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Miasta Elk w perspektywie czasowej 2016-2030”.

⁶ „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Miasta Elk w perspektywie czasowej 2016-2030”.

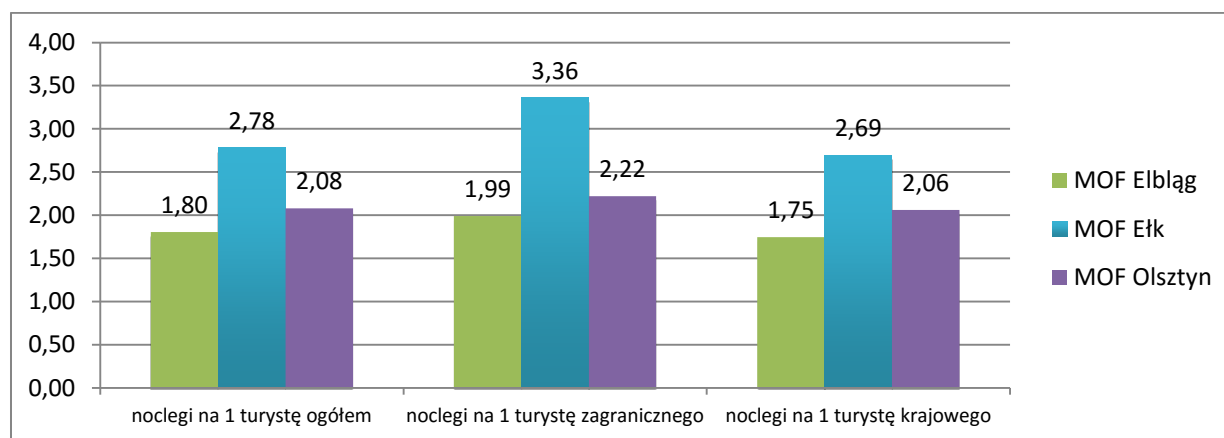
Obiekty, udzielone noclegi i stopień wykorzystania miejsc noclegowych według powiatów

Rysunek 2 Źródło: *Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2015 r.*, GUS.

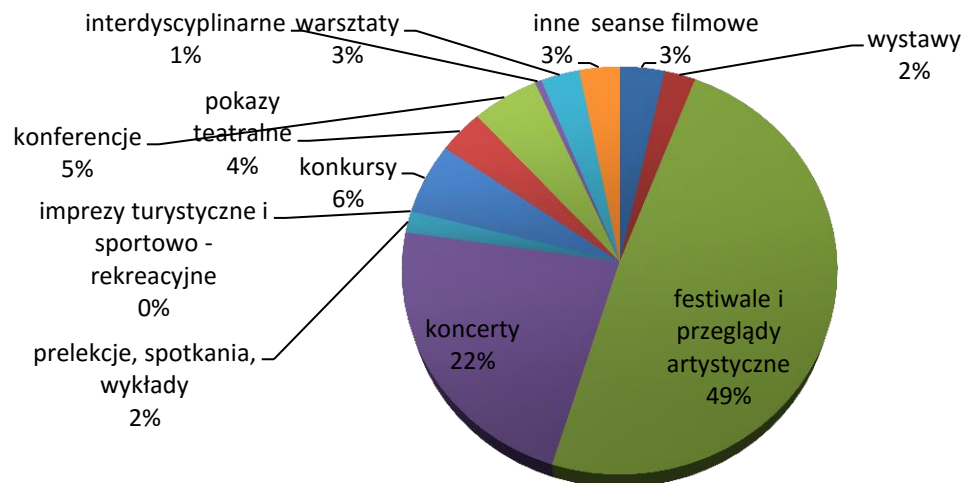
W ubiegłym roku w Elku i Gminie Elk udzielono łącznie blisko 51 tys. noclegów dla 18 tys. turystów. W MOF Elbląg noclegów było 3 razy więcej, a w MOF Olsztyn 10-krotnie więcej. W porównaniu do pozostałych obszarów funkcjonalnych, elcki MOF może się poszczycić największą liczbą noclegów przypadających na 1 turystę. Wobec 2014 r. nastąpiło skrócenie ogólnej długości pobytu turystów w MOF Elk z 3,01 noclegu/1 turystę do 2,78.

Wykres 7 Liczba noclegów przypadających na 1 turystę w 2015 r. (źródło: GUS).

Imprezy zorganizowane przez centra kultury z MOF Elk zgromadziły najliczniejsze grono uczestników od 3 lat. Najwięcej osób przyciągają festiwale i przeglądy artystyczne oraz koncerty.

Wykres 8 Uczestnicy wydarzeń organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice w MOF Elk w 2015 r. (źródło: GUS).

Cel strategiczny nr 3

POPRAWA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ MOF EŁK

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ W 2015 R.
Długość zmodernizowanych w ciągu roku dróg (km, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	2,027 km
Długość wybudowanych w ciągu roku dróg (km, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	0,37 km
Długość ścieżek rowerowych (km, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	13,51 km
Liczba autobusów o napędzie ekologicznym (szt., MZK)	0
Liczba osób korzystających z transportu publicznego (osoby, MZK)	3 762 500
Liczba połączeń kolejowych Ełk-Szymany (szt., PKP).	2 w ciągu doby (brak połączenia bezpośredniego)

Łączna długość **dróg gminnych** w MOF Ełk wynosi 337 km, z czego drogi o twardej nawierzchni liczą 112 km (33%). W 2015 r. zmodernizowano 2,027 km dróg (ul. Piłsudskiego, Kilińskiego i Kajki w Ełku) oraz wybudowano 0,37 km dróg (ul. Szosa Obwodowa w Ełku). Długość ścieżek rowerowych wzrosła w stosunku do 2014 r. o 2,46 km. Nowe **ścieżki rowerowe** powstały w Ełku w ramach modernizacji i budowy ul. Kilińskiego (1,27 km), Piłsudskiego (0,896 km) i Szosa Obwodowa (0,295 km).

Liczba pasażerów **komunikacji miejskiej** wyniosła 3,76 mln osób, co stanowi wzrost o 188 tys. osób rok do roku. W 2015 r. nie zakupiono żadnego autobusu o napędzie ekologicznym, tzn. o alternatywnych systemach napędowych lub spełniających emisję spalin EURO VI. 90% autobusów należących do MZK Sp. z o.o. w Ełku jest przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Pod koniec 2015 r. zakończono budowę **Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach**. Rozbudowa lotniska kosztowała 205 mln zł, z czego połowę stanowiło dofinansowanie z funduszy UE. Z Ełku do portu lotniczego można dotrzeć koleją, korzystając z przesiadki w Olsztynie. Z Olsztyna do terminala można dojechać szynobusem. Łączny czas podróży pociągiem z Ełku do lotniska w Szymanach to 4-5 godzin.

W ostatnich latach zostały wyremontowane odcinki linii kolejowej nr 219 z Olsztyna do Szczytna (55 km) i ze Szczytna do portu lotniczego (1,5 km). W kolejnych latach planowana jest modernizacja tej linii w kierunku Mazur, dzięki czemu ma skrócić się czas podróży do Ełku. Inwestycja wpisana jest do

kontraktu terytorialnego dla województwa warmińsko-mazurskiego na liście przedsięwzięć podstawowych.

Tabela 3 Rozkład jazdy pociągów na trasie Olsztyn Główny – Port Lotniczy Olsztyn-Mazury (źródło: www.mazuryairport.pl).

Nr pociągu	Odjazd - Olsztyn Główny	Przyjazd - Port Lotniczy	Uwagi
55223	6:20	7:22	Kursuje od wtorku do soboty
55037	11:00	11:56	Kursuje w niedzielę
55067	15:52	16:48	Kursuje w niedzielę
55247	16.29	17.32	Kursuje od wtorku do soboty

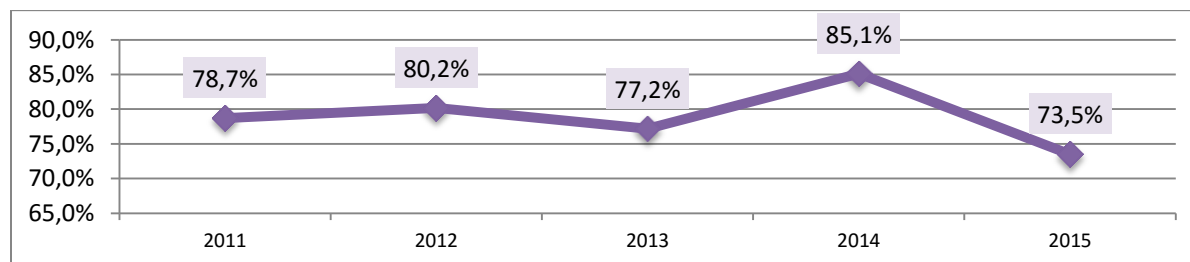
Cel strategiczny nr 4

PRZYWRÓCENIE FUNKCJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZYCH ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW MOF EŁK POPRZEZ NADANIE IM NOWYCH FUNKCJI I ICH JAKOŚCIOWĄ ZMIANĘ

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ W 2015 R.
Odsetek czynów karalnych popełnionych przez osoby niepełnoletnie (osoby i %, KPP w Ełku)	1,87%
Powierzchnia zagospodarowanych/zmodernizowanych przestrzeni publicznych (placze, parki, skwery, podwórka itp.) – Urząd Miasta Ełk, Urząd Gminy Ełk	5 027 m ² (0,5 ha)
Liczba osób świadczących usługi wspierające animację lokalną (animatorzy lokalni, streetworkerzy itp.) (osoby, Urząd Miasta Ełk, Urząd Gminy Ełk)	5
Liczba osób z MOF Ełk objętych wsparciem w ramach projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (osoby, Urząd Miasta Ełk, Urząd Gminy Ełk, PCPR)	75
Liczba osób niepełnosprawnych z MOF Ełk objętych wsparciem w ramach projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (osoby, Urząd Miasta Ełk, Urząd Gminy Ełk, PCPR)	31
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej (gospodarstwa, BDL GUS)	brak danych

W okresie sprawozdawczym w MOF Ełk popełniono 1 438 przestępstw, z czego sprawcami 27 z nich były osoby nieletnie. Wskaźnik wykrywalności przestępstw (liczony dla całego powiatu ełckiego) wyniósł 73,5% (wartość dla województwa – 64,8%).

Wykres 10 Wskaźnik wykrywalności przestępstw w powiecie ełckim (źródło: Komenda Powiatowa Policji w Ełku).

Zagospodarowane/zmodernizowane przestrzenie publiczne:

- budowa placów zabaw przy przedszkolach „Mali Odkrywcy”, „Perełka”, „Niezapominajka” w Ełku,
- budowa siłowni plenerowych w Nowej wsi Ełckiej, Oraczach i Rożyńsku oraz przy Szkole Podstawowej nr 7 i ul. Parkowej w Ełku,
- budowa boiska do siatkówki plażowej, bieżni, siłowni plenerowej, drogi pożarowej i ciągów pieszych przy Szkole Podstawowej nr 3 w Ełku.

W MOF Ełk wsparciem w ramach projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu objęto 75 osób, w tym 31 osób niepełnosprawnych. 5 osób świadczyło usługi wspierające animację lokalną (animatorzy, streetworkerzy itp.).

Cel strategiczny 5

WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

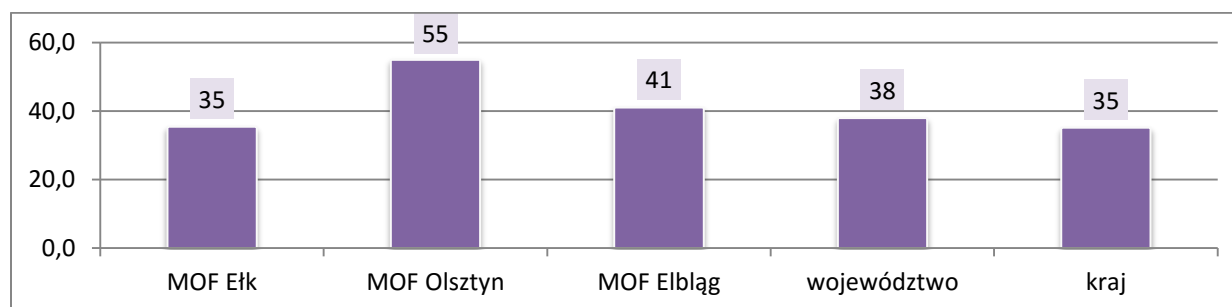
WSKAŹNIK	WARTOŚĆ W 2015 R.
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców (BDL GUS)	35
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym (podmioty gospodarcze, BDL GUS)	9,5
Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (% , BDL GUS)	10,5%
Liczba kierunków kształcenia zawodowego (szt. Starostwo Powiatowe)	38
Liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy (osoby, Powiatowy Urząd Pracy w Elku)	4 057
Liczba osób długotrwale bezrobotnych (osoby, Powiatowy Urząd Pracy)	2 175
Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje (osoby, Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk, Starostwo Powiatowe)	1 068
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (% , Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk)	69,74%
Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej (% , OKE w Łomży) ⁷	Miasto Elk – 48,5% Gmina Elk – 44,5%
Średnie wyniki egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie podstawowym (% , OKE w Łomży)	„Nowa” formuła - 62,3% „Stara” formuła – 40,0%
Liczba zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (szt., Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk, Starostwo Powiatowe)	11 701
Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej (szt., BDL GUS)	300 681

⁷ Egzamin maturalny w 2015 r. został przeprowadzony w dwóch formułach. Absolwenci techników przystąpili do egzaminu w formule obowiązującej w 2014 roku, natomiast absolwenci liceów ogólnokształcących przystąpili do egzaminu w nowej formule, obowiązującej od 2015 roku.

Liczba projektów z zakresu profilaktyki zdrowia (szt., Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk, Pro-Medica; Szpital Wojskowy)	10
Liczba funkcjonujących rozwiązań z zakresu e-usług (szt., Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk).	58

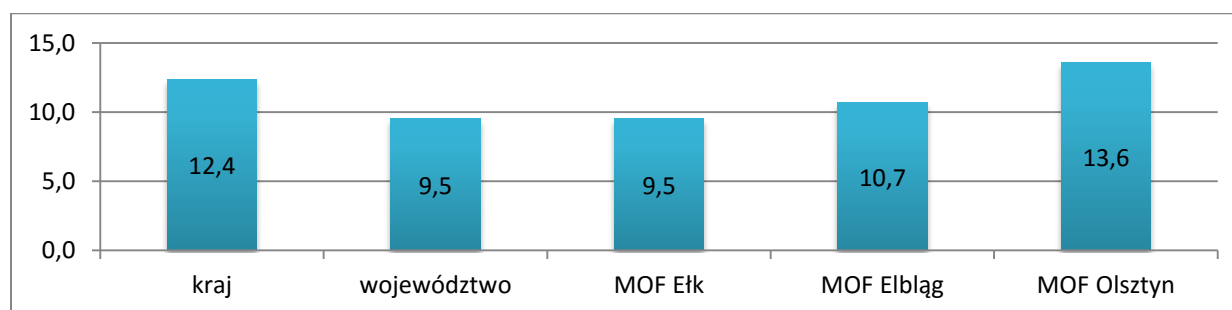
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców MOF Elk wynosi 35 i jest na poziomie średniej krajowej i poniżej średniej wojewódzkiej. Pozostałe MOF-y mają wyższą wartość tego wskaźnika.

Wykres 11 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w 2015 r. na 10 tys. mieszkańców (źródło: GUS).

Przedsiębiorczość mieszkańców obszaru funkcjonalnego Elku, mierzona liczbą osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym, jest na poziomie średniej wojewódzkiej. W rozbięciu na poszczególne gminy wszystkich miejskich obszarów funkcjonalnych na Warmii i Mazurach, powyższy wskaźnik dla Elku i Gminy Elk jest jednym z najniższych.

Wykres 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w 2015 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (źródło: GUS).

Osoby długotrwale bezrobotne⁸ stanowiły najliczniejszą grupę osób pozostających bez pracy w MOF Elk (47,83%). Należy jednak zwrócić uwagę, że w stosunku do roku 2014 ich liczba spała o ponad 1 tys. Długotrwale bezrobotni to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w wieku 25-34 lat.

W omawianym okresie z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy wyłączono 4 057 osób. Zasadnicze przyczyny wyłączenia z ewidencji to:

⁸ Bezrobotny długotrwale oznacza bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

- podjęcie pracy (ponad połowa przypadków),
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy,
- rozpoczęcie stażu.

W 2015 roku pośrednicy pracy pozyskali lub przyjęli zgłoszenia niemal 3 tys. miejsc pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy. Najwięcej ofert wpłynęło dla zawodów: robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik prac biurowych oraz pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani. Znaczącą pozycję w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiły oferty pracy subsydiowanej⁹. Zestawienie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ełckim przedstawia poniższa tabela.

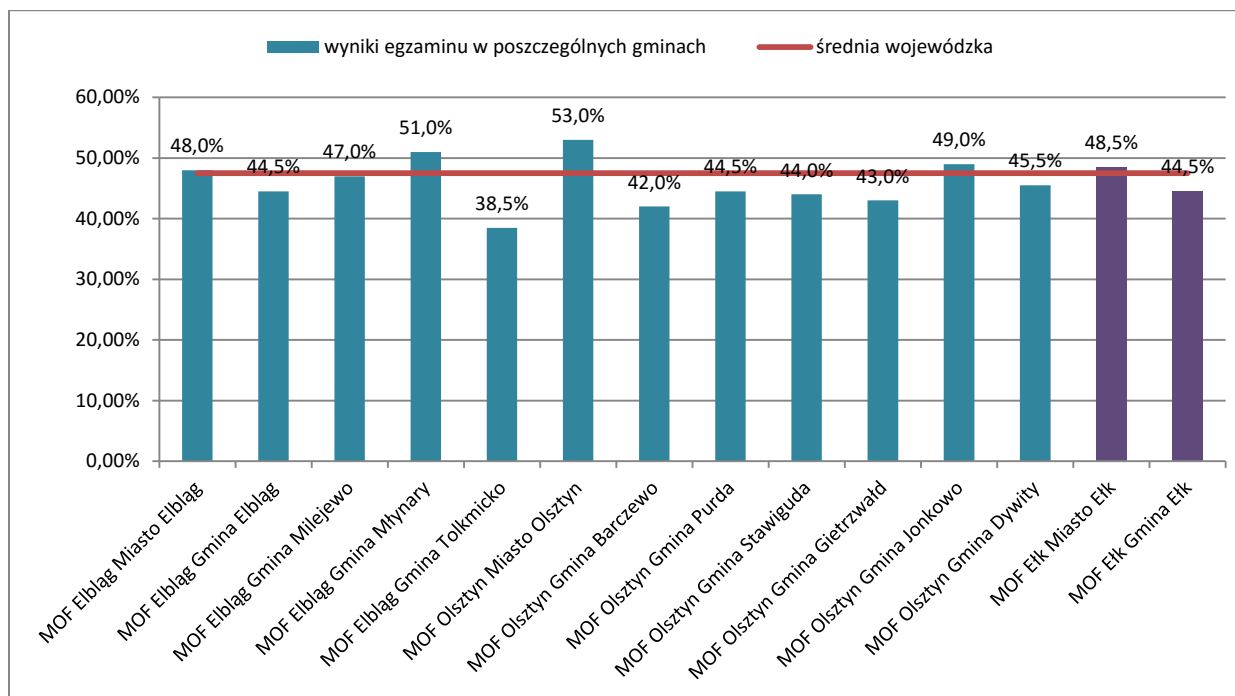
Tabela 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie ełckim (źródło: PUP w Ełku).

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych
	zawód deficytowy	Agenci sprzedaży bezpośredniej
		Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani
		Monterzy sprzętu elektrycznego
		Sortowacze odpadów
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Fryzjerzy
		Kosmetyczki i pokrewni
		Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych
		Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych
		Zaopatrzeniowcy
		Robotnicy wykonujący proste prace polowe
		Programiści aplikacji
		Robotnicy obróbki kamienia
		Analitycy finansowi
	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt
		Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji
		Chemicy
		Strażacy
		Kierownicy do spraw strategii i planowania
		Pracownicy świadczący usługi na ulicach
		Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór
		Operatorzy urządzeń energetycznych

Wyniki osiągnięte przez gimnazjalistów z Ełku z egzaminu z matematyki i przedmiotów przyrodniczych były powyżej średniej wojewódzkiej (47,50%), natomiast w Gminie Ełk poniżej tej wartości. Lepsze wyniki od ełckich gimnazjalistów osiągnęli uczniowie w Gminie Młynary (MOF Elbląg) oraz w Gminie Jonkowo i Olsztynie (MOF Olsztyn).

⁹ Raport z działań realizowanych przez Urząd w 2015 r., Powiatowy Urząd Pracy w Ełku.

Wykres 13 Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematycznej i przyrodniczej w 2015 r. (źródło: OKE w Łomży).

W porównaniu do roku 2014, w MOF Elk zmalał odsetek uczniów z niskimi i wysokimi wynikami z egzaminu z matematyki, a wzrósł z procentowy udział w grupie z wynikami średnimi z tego przedmiotu. W przypadku nauk przyrodniczych udział uczniów z wynikami niskimi wzrósł o ponad 4 punkty procentowe, ale jednocześnie wyraźnie wzrósł odsetek uczniów w grupie wysokich wyników.

Tabela 5 Statystyki dot. egzaminu gimnazjalnego w szkołach MOF Elk w 2015 r. (źródło: OKE w Łomży).

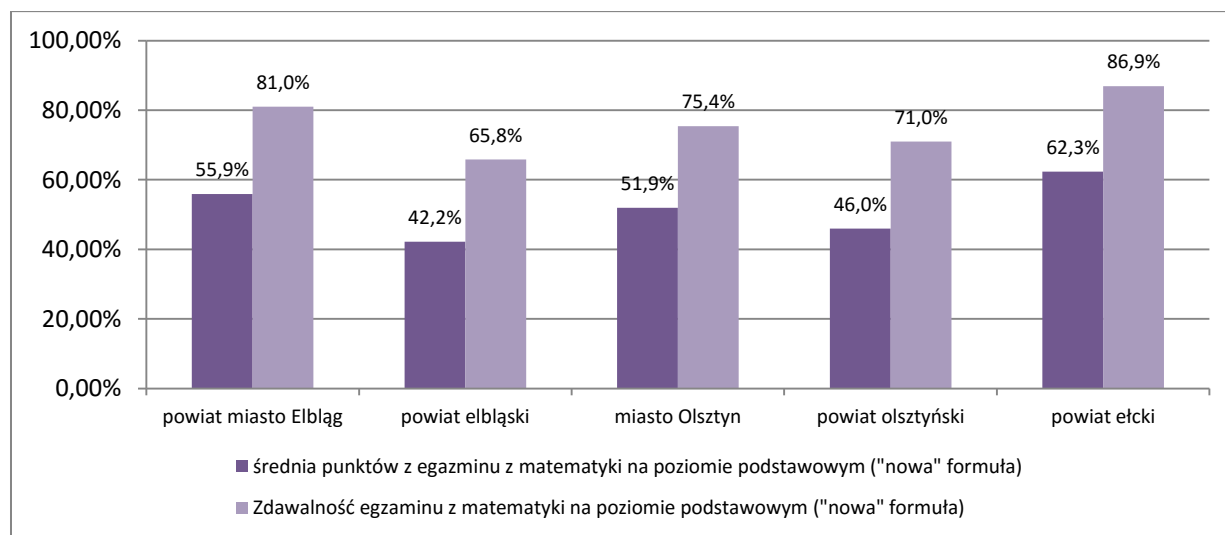
Przedmiot	Liczba uczniów przystępujących do egzaminu	Liczba uczniów z wynikiem			Liczba szkół z wynikiem		
		niskim	średnim	wysokim	niskim	średnim	wysokim
Wartości dla MOF Elk w 2014 r.							
matematyka	699	192 27,47%	360 51,50%	147 21,03%	5	4	1
przedmioty przyrodnicze	699	201 28,75%	376 53,80%	122 17,45%	4	6	0
Wartości dla MOF Elk w 2015 r.							
matematyka	691	166 24,02%	398 57,60%	127 18,38%	5	3	2
przedmioty przyrodnicze	691	199 28,80%	343 49,64%	149 21,56%	4	4	2

W 2015 r. do **egzaminu maturalnego** w MOF Elk przystąpiło łącznie 703 uczniów szkół średnich – 266 osób w „starej formule”, 437 osób w „nowej” formule. Średni wynik z matematyki na poziomie podstawowym wyniósł:

- „stara” formula – 40,0%,
- „nowa” formula – 62,3%.

Maturzyści z elckich liceów osiągnęli najlepszy wynik z egzaminu z matematyki na poziomie podstawowym w „nowej” formule na tle miejskich obszarów funkcjonalnych Olsztyn i Elbląga. Dotyczy to również zdawalności – ok. 87% maturzystów z elckich szkół średnich uzyskało co najmniej 30% wymaganych punktów decydujących o zdaniu ww. egzaminu.

Wykres 14 Średni wynik i zdawalność z egzaminu maturalnego z matematyki poziom podstawowy w „nowej” formule w 2015 r. (źródło: OKE w Łomży).

Elckie **szkoły zawodowe** oferują kształcenie na 38 kierunkach. Przygotowany przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej ogólnopolski raport pn. *Budowanie zaufania do kształcenia zawodowego. Monitorowanie procesu wdrażania podstaw programowych kształcenia w zawodach w latach 2013-2015* wskazuje na spore zainteresowanie absolwentów gimnazjów kształceniem zawodowym. Wśród trudności związanych z realizacją podstawy programowej najczęściej wskazywane są niedogodności związane z wyposażeniem pracowni. Sygnalizuje się także kłopoty ze zbyt małą liczbą pracowni oraz liczbą stanowisk. Trudności związane z wyposażeniem dotyczą zarówno niewystarczającej bazy technodydaktycznej, jak i jej aktualności. Sytuację tę, dodatkowo, utrudniają wymagania związane z egzaminem potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie (w szczególności z liczbą odpowiednio wyposażonych, stanowisk egzaminacyjnych).

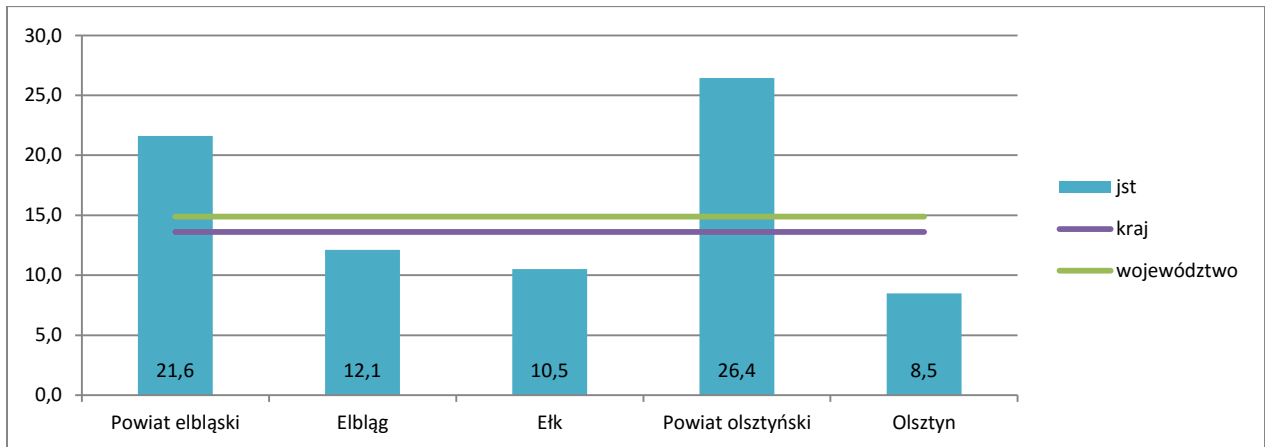
Autorzy raportu rekomendują szkołom zawodowym m.in.:

- systematyczną analizę Klasyfikacji Zawodów Szkolnictwa Zawodowego, szczególnie pod kątem wprowadzenia nowych zawodów;
- angażowanie się we współpracę z gimnazjami w celu prezentacji zawodów, w których kształcą i pozyskiwania coraz większej liczby uczniów;
- większą dbałość o realizację praktycznej nauki zawodu w rzeczywistych warunkach pracy;

- włączenie w większym stopniu pracodawców w proces przygotowania uczniów do potwierdzenia kwalifikacji zawodowych.

Absolwenci szkół zawodowych stanowili 10,5% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w MOF Elk (8,1% w 2014 r.). W 2015 r. w 4 zasadniczych szkołach zawodowych w Elku, w 20 oddziałach, uczyło się łącznie 454 uczniów (o 9 więcej niż w rok wcześniej).

Wykres 15 Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w 2015 r. (źródło: GUS).

Przykładowe działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej:

- szczepienia dziewcząt z rocznika 1999 r. z Gminy Elk przeciw wirusowi HPV (32 osoby),
- szczepienia przeciw grypie, szczepienia przeciw pneumokokom, projekt prozdrowotny „Elk – tu bije moje serce”, poradnia laktacyjna, szkoła rodzenia, badania USG dla dzieci w Elku.

Funkcjonujące rozwiązania z zakresu e-usług:

- 26 usług w Urzędzie Miasta Elku (m.in. w zakresie podatków lokalnych, gospodarowania odpadami komunalnymi, spisu wyborców, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, odpisów i zaświadczeń z ksiąg stanu cywilnego),
- 20 usług w Gminie Elk m.in. dowody osobiste, meldunki (7 usług), rejestr wyborców (5 usług), rolnictwo, łowiectwo, rybołówstwo (2 usługi),
- 12 usług w jednostkach organizacyjnych Miasta Elku, m.in. powiadomienie e-mailem/SMS-em o zbliżającej się wizycie w Ambulatoryjnej Opiece Specjalistycznej (Pro-Medica Sp. z o.o.), „Wirtualne Biuro” w Parku Naukowo-Technologicznym, aplikacja mobilna przewodnik po Pojezierzu Elckim, rezerwacja online w parku linowym.

Podsumowanie

MOCNE STRONY

- Rosnąca liczba ludności (dodatni przyrost naturalny i saldo migracji)
- Wzrost liczby podmiotów gospodarczych, w tym rosnący udział podmiotów w innowacyjnych sekcjach gospodarki
- Uzbrojone tereny inwestycje
- Wysoka atrakcyjność inwestycyjna Ełku
- Spadająca liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale
- Duża aktywność na rynku nieruchomości
- Wysoka atrakcyjność imprez organizowanych przez ośrodki kultury
- Bardzo dobre wyniki egzaminu maturalnego z matematyki i wysoka zdawalność egzaminów maturalnych
- Niemal w pełni zapewniona możliwość korzystania z sieci wodociągowej
- Duża, na tle analizowanych MOF, liczba noclegów przypadających na 1 turystę
- Wzrost liczby pasażerów komunikacji miejskiej

SŁABE STRONY

- Znaczny odsetek osób długotrwale bezrobotnych (w ogóle bezrobotnych)
- Niska atrakcyjność turystyczna w skali regionu
- Niskie zainteresowanie ze strony inwestorów zagranicznych
- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców
- Problemy z dostępem do sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich
- Długi czas dotarcia koleją do portu lotniczego w Szymanach, brak bezpośredniego połączenia